

POPULAR SUMMARY OF THE PROJECT

About 120 thousand years ago the present territory of Poland, as well as the rest of Europe, was inhabited by animals which today are either completely extinct or have retreated to other regions as a result of climate changes. Some of them are only very rarely found as fossils. This is why the find of an almost complete skeleton of an extinct rhinoceros (*Stephanorhinus*) is unique on the scale of Europe. The skeleton was found near Gorzów Wielkopolski (NW Poland) during road construction. It was embedded in lake deposits which are remains of two ancient lakes, now no longer in existence. The deposits, containing remains of other animals and also of plants, make it possible to reconstruct the environment in which the rhinoceros lived, as well as the climate and vegetation at that time. This will require an array of specialist analyses of the remains of plants and animals (remains of vascular plants, algae, crustaceans, insects, molluscs), as well as chemical and physical analyses of the deposits. Besides reconstructing the past environment, the studies will make it possible to prepare a 3D reconstruction of the rhinoceros skeleton, as well as a reconstruction of the animal's external appearance and its natural habitat which in turn will provide the basis for a museum exhibition to make the results available to the general public to aid popularisation of science.

Okolo 120 tysięcy lat temu na obecnym terytorium Polski, podobnie jak w pozostałej części Europy, żyły zwierzęta, które dziś już są wymarłe albo wycofały się w inne rejony na skutek zmian klimatu. Niektóre z nich są tylko rzadko znajdowane w stanie kopalnym. Dlatego odkrycie niemal kompletnego szkieletu wymarłego nosorożca (*Stephanorhinus*) jest unikatowe na skalę europejską. Szkielet znaleziono w okolicy Gorzowa Wielkopolskiego (Polska północno-zachodnia) podczas budowy drogi. Był on pogrążony w osadach jeziornych będących pozostałością dwóch dawnych, obecnie nieistniejących jezior. Osady te, zawierające także szczątki innych zwierząt a także roślin, umożliwiają odtworzenie środowiska, w jakim żył nosorożec, a także klimatu i roślinności z tych czasów. Będzie to wymagać szeregu specjalistycznych analiz szczątków roślin i zwierząt (roślin naczyniowych, glonów, grzybów, skorupiaków, owadów, mięczaków), jak również chemicznych i fizycznych analiz samych osadów. Oprócz rekonstrukcji dawnego środowiska, badania umożliwią wykonanie trójwymiarowej rekonstrukcji szkieletu nosorożca oraz odtworzenie zewnętrznego wyglądu zwierzęcia i jego naturalnego środowiska, co z kolei stworzy podstawę do przygotowania wystawy muzealnej w celu udostępnienia wyników szerokiemu gronu odbiorców oraz popularyzacji wiedzy.